

VADOŠĀS UN NEVADOŠĀS ACS STABILITĀTE

S.Raciborska, G.Krūmiņa

Latvijas Universitātes Optometrijas un redzes zinātnes nodaļa, Rīga, Latvija

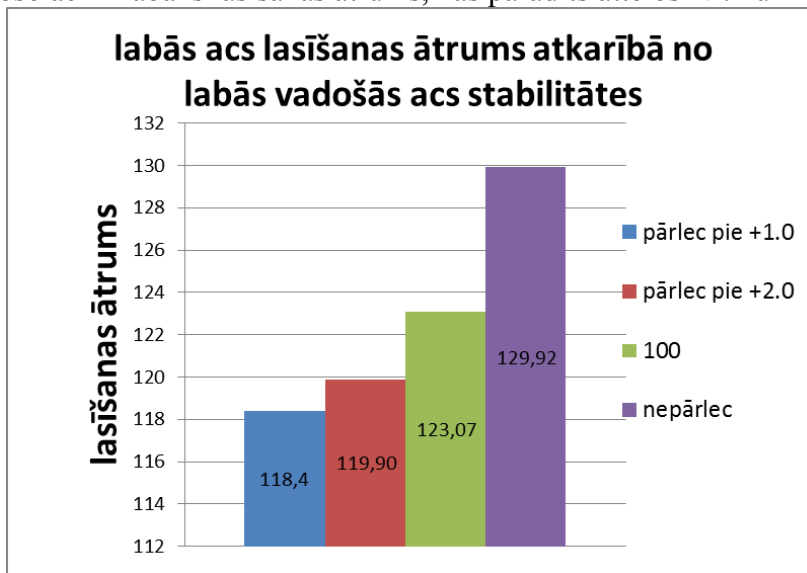
Katram no cilvēkiem ir viena dominējošā jeb vadošā acs. Tāpat kā viena no rokām, arī viena no acīm uzņemas vadošo lomu apkārtnes vizualizācijā. Dominējošā acs palīdz dažādos dzīves apstākļos, kā, piemēram, šaušanā, sportā, loka mešanā u.c. Daudziem no labročiēm arī labā acs ir vadošā, turpretī kreījiem - kreisā.

Vadošo aci parasti izvērtē ar plāksnīti, kurai ir caurums vidū, un, skatoties pa šo caurumiņu jāatrod punkts uz ekrāna. Šis punkts ir redzams tikai ar vienu - vadošo aci. To var noteikt arī ar dažādiem citiem testiem. Pētījumā tika izmantoti divi – ar maza spoguļa palīdzību, kā arī ar tuvākā redzamā punkta testu (zīmuļa metode).

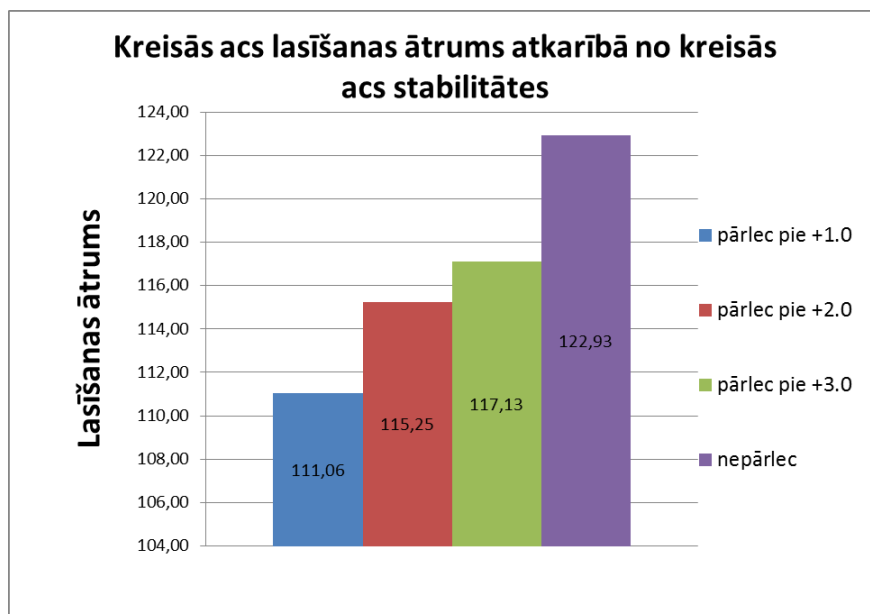
Pētījumā piedalījās 353 skolēni no 1.-12.klasei, kas ir 7-18.gadus veci jaunieši. Kad tika noteikta vadošā acs, to apmiglojot ar +1.0D, +2.0D un +3.0D lēcām novēro, vai vadība pārlec uz nevadošo aci. Jau sākumā 64.58% no visiem skolēniem, kas ir 228, vadošā ir labā acs, attiecīgi 35.42% vadošā ir kreisā acs. No visiem dalībniekiem, kam dominējošā acs ir labā, 67 jeb 29.39% jau pie +1.0D apmiglošanas lēcas vadība pārlec uz otro, 24 jeb 10.52% no dalībniekiem tas notika pie +2.0D lēcas. Un 37 jeb 16.22% cilvēku vadība pārleca pie +3.0D lēcas. Nemainīga labā vadošā acs ir 43.87%.

No visiem dalībniekiem 125 cilvēkiem tika noteikta kreisā vadošā acs, kur 53 jeb 42.4% no dalībniekiem jau pie +1.0D apmiglošanas lēcas vadība pārlec uz otro, 17 jeb 13.6% no dalībniekiem tas notika pie +2.0D lēcas. Un 9 jeb 7.2% cilvēku vadība pārleca pie +3.0D lēcas. Nemainīga kreisā vadošā acs ir 63.2%.

Salīdzinot vadošās acs stabilitāti ar lasīšanas spējām redzama sakarība – cilvēkiem ar nestabilu vadošo aci ir labāks lasīšanas ātrums, kas parādīts attēlos Nr.1 un Nr.2.

1.attēls Labās acs lasīšanas ātrums atkarībā no labās vadošās acs stabilitātes. Lasīšanas ātrums attiecināms uz 130 izlasītiem vārdiem.

2.attēls Kreisās acs lasīšanas ātrums atkarībā no kreisās vadošās acs stabilitātes. Lasīšanas ātrums attiecināms uz 130 izlasītiem vārdiem.

Pateicība

Pētījums izstrādāts ar ERAF projekta Nr.2011/0004/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/VIAA/027 atbalstu.